

Mgr. Robert Cholenský

advokát – mediátor – rozhodce

Kancelář: Bolzanova 461/5, 618 00 Brno, Česká republika – Tel./fax: +420-548538896 – Mobil: +420-608967423

E-mail: r.cholensky@centrum.cz – Internet: www.attorney-mediator.eu

Obvodní soud pro Prahu 2

Francouzská 808/19

120 00 Praha 2

Sp. zn.: (nepředchází)

Žalobci:

- 1. Stewart Bata Nash**, nar. XXX
XXX
- 2. John G. Nash**, nar. XXX
XXX
- 3. Diana Nash Verrall**, nar. XXX
XXX
- 4. Alexandra Nash Cotton**, nar. XXX
XXX
- 5. Jena Baťová Mitrovich**, nar. XXX
XXX

Zastoupení:

Mgr. Robertem Cholenským, advokátem
Bolzanova 461/5, 618 00 Brno

Žalovaná:

**Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve
věcech majetkových**
Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2, IČ: 69797111

Žaloba

o náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím

podaná ve smyslu ustanovení § 1293 *et seq.* zákona č. 946/1811 sb.
z. s., obecného zákoníku občanského (dále jen „**ABGB**“) a § 80
písm. b) občanského soudního řádu (dále jen „**OSŘ**“)

Elektronicky

Plné moci

Bez poplatku: [§ 11 odst. 1 písm. g) zákona č. 549/1991 Sb.]

Přílohy: podle seznamu; dle textu

I.

1. Rozsudkem Národního soudu v Praze ze dne 2. 5. 1947, sp. zn. TNs 12/47 (dále jen „**trestní rozsudek**“), byl pan Jan Antonín Baťa, nar. 11. 3. 1898¹, zemř. 23. 8. 1965 (dále jen „**J. A. Baťa**“), uznán vinným zločinem proti státu podle § 4 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb. o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**retribuční dekret**“), a byl mu za to uložen trest těžkého žaláře v trvání 15 let, zostřený každoročně v den 15. března temnou komůrkou. Podle § 14 retribučního dekretu bylo vysloveno, že J. A. Baťa pozbývá po dobu trestu občanské cti, že prvních 10 let trestu odpývá ve zvláštních nucených pracovních oddílech a že celé jeho jmění propadá ve prospěch státu.

2. Dne 16. 8. 1993 podal Generální prokurátor České republiky proti odsuzující části trestního rozsudku stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného. Tu Nejvyšší soud ČR rozhodnutím ze dne 20. 7. 1994, zamítl, když konstatoval, že v řízení o stížnosti pro porušení zákona nelze rozsudky Národního soudu v Praze přezkoumávat, přichází však v úvahu návrh na povolení obnovy řízení².

3. Takový návrh pak dne 19. 3. 2007 státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Praze podala a pravomocným usnesením Městského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2007, sp. zn. Nt 214/2007, byl trestní rozsudek ve výroku o vině a trestu zrušen a věc byla vrácena státnímu zástupci k došetření; ten ji posléze odložil.

Důkaz: rozsudek Národního soudu v Praze ze dne 2. 5. 1947, sp. zn. TNs 12/47 - v příloze
usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2007, sp. zn. Nt 214/2007 - v příloze
vyrozumění Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 30. 1. 2008, č. j. KZN 1627/2005-52 -
v příloze

II.

4. Výrokem trestního rozsudku o trestu propadnutí majetku byl, *inter alia*, postižen nemovitý majetek J. A. Bati značné hodnoty, nacházející se v katastrálním území Zlín, obec a okres Zlín. Stejně tak bylo, s odvoláním na ustanovení § 1 odst. 1 bodu 3 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb. o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy (dále jen „**konfiskační dekret**“), naloženo s nemovitým majetkem jeho manželky paní Marie J. Baťové, roz. Gerbecové, nar. 15. 5. 1902, zemř. 29. 10. 1987 (dále jen „**M. J. Baťová**“), který se nacházel v tomtéž katastrálním území a jehož hodnota byla rovněž vysoká.

5. Zrušeným výrokem trestního rozsudku o propadnutí majetku tak vznikla J. A. Baťovi a M. J. Baťové škoda, kterou je žalovaná povinna nahradit.

1 Trestní rozsudek uvádí, zřejmě vinou písařské chyby, chybné datum narození 9. 5. 1898.

2 Toto rozhodnutí žalobci k dispozici nemají, jeho obsah dovozují z rekapitulace v dále zmiňovaném usnesení Městského soudu v Praze.

6. Ke stanovení přesné výše škody nechali žalobci zpracovat znalecký posudek, který však v době podání žaloby - s ohledem na svou značnou složitost a rozsah - není ještě dokončen a žalobci proto svou žalobu ve chvíli, kdy tento znalecký posudek budou mít k dispozici, příslušným způsobem doplní a znalecký posudek předloží soudu jako důkazní návrh.

Důkaz: kopie vložky č. 150 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín - v příloze³
kopie vložky č. 2058 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín - v příloze
kopie vložky č. 2188 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín - v příloze
kopie vložky č. 1976 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín - v příloze

III.

7. Žalobci se předně zabývali otázkou, jaká procesní úprava a které předpisy hmotného práva jsou pro posouzení předmětného nároku na náhradu škody použitelné.

8. Zřejmě je z přímé aplikace vyloučen zákon č. 87/1991 Sb. o mimosoudních rehabilitacích, neboť ten se v souladu s ustanovením § 1 odst. 1 na škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím soudu vyhlášeným před 25. 2. 1948 nevztahuje.

9. Obdobně je vyloučena aplikace zákona č. 116/1990 Sb. o soudní rehabilitaci, jenž je rovněž podle ustanovení § 4 zákona omezen na věci, v nichž bylo odsuzující soudní rozhodnutí vyhlášeno v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990.

10. Podle ustanovení § 36 zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem je vyloučena rovněž aplikace tohoto zákona, a stejně tak je tomu u zákona č. 58/1969 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem, jehož časová působnost je omezena ustanovením § 27 tohoto zákona.

11. Použitelné není ani ustanovení §§ 371-374 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, neboť se jedná o *lex posterior* a příslušná ustanovení byla navíc v mezidobí zrušena.

12. Při neexistenci zvláštní úpravy náhrady za škodu způsobenou trestem v předchozích trestních procesních předpisech tedy nezbývá než aplikovat obecná ustanovení o náhradě škody, zakotvená v tehdy účinném ustanovení § 1293 *et seq.* ABGB.

IV.

13. Za situace, kdy ani jeden z původních poškozených již nežije, je dále potřebné vyřešit otázku, komu svědčí právo na náhradu škody.

14. J. A. Baťa a M. J. Baťová měli pět dětí:

- Jena Baťová Mitrovich, roz. Baťová, nar. XXX (tj. 5. žalobkyně)
- Ludmila Amálie Baťová Arambasic, roz. Baťová, nar. 26. 11. 1923, zemř. 4. 7. 1998
- Edita Baťová de Oliveira, roz. Baťová, nar. XXX

³ Tuto listinu mají žalobci k dispozici pouze v obtížně čitelné kopii, avšak předpokládají, že ji budou schopni doložit soudu v kvalitní kopii v příloze znaleckého posudku.

- Jan Tomáš Baťa, nar. 26. 4. 1930, zemř. 4. 9. 1977
- Maria (Božena) Bata Nash, roz. Baťová, nar. 5. 1. 1933, zemř. 6. 7. 1995 (matka 1.-4. žalobce)

15. J. A. Baťa byl v době své smrti brasílským i československým státním občanem⁴ a předmětný nárok se vztahuje k území Československé socialistické republiky, takže podle ustanovení § 17 zákona č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen „**MPSP**“) je na místě použít hmotněprávní předpisy československého dědického práva. Protože J. A. Baťa zemřel bez zanechání závěti, jeho nárok podle ustanovení § 473 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „**ObčZ**“), přešel rovným dílem jedné šestiny na M. J. Baťovou a na každé z jejich pěti dětí.

16. Po smrti M. J. Baťové, která byla v té době rovněž brasílskou i československou státní občankou a která rovněž nezanechala závěť, přešel její podíl na nároku na náhradu škody způsobené J. A. Baťovi rovným dílem jedné pětiny na čtyři její žijící děti a pátá část ve výši jedné pětiny přešla podle ustanovení § 473 odst. 2 ObčZ na potomky tehdy již nežijícího pana Jana Tomáše Bati.

17. Paní Marie (Božena) Bata Nash zemřela jako občanka Spojených států, když československého občanství pozbyla podle ustanovení čl. I Úmluvy o naturalisaci mezi Československem a Spojenými státy (č. 169/1929 Sb.). Její nárok nicméně i podle amerického práva přešel rovným dílem na její čtyři žijící děti.

18. Z uvedeného vyplývá, že prvnímu až čtvrtému žalobci svědčí každému jednotlivě podíl na nároku na náhradu škody způsobené J. A. Baťovi ve výši $(1/6 \div 4) + [(1/6 \div 5) \div 4] = 1/24 + 1/120 = 5/120 + 1/120 = 6/120 = 1/20$. Páté žalobkyni pak svědčí podíl na nároku na náhradu škody způsobené J. A. Baťovi ve výši $1/6 + (1/6 \div 5) = 1/6 + 1/30 = 5/30 + 1/30 = 6/30 = 1/5$.

19. Pokud jde o nárok na náhradu škody způsobené M. J. Baťové, ten přešel její smrtí rovným dílem jedné pětiny na její čtyři žijící děti a na potomky pana Jana Tomáše Bati. Prvnímu až čtvrtému žalobci tedy svědčí, každému jednotlivě, podíl na nároku na náhradu škody způsobené M. J. Baťové ve výši $(1/5 \div 4) = 1/20$, a páté žalobkyni svědčí podíl na nároku na náhradu škody způsobené M. J. Baťové ve výši 1/5.

V.

20. Pouze pro úplnost a na okraj této žaloby je třeba doplnit, že ačkoli podle záznamů v pozemkové knize bylo s veškerým nemovitým majetkem M. J. Baťové naloženo podle konfiskačního dekretu, bylo přesto ve vztahu k části jejího pozemku parc. č. 278 v k. ú. Zlín vedeno vyvlastňovací řízení; náhrada v penězích ve výši 375 000 Kčs byla ovšem poukázána na vázaný účet cizozemce a nikdy jí nebylo umožněno s ní jakkoli nakládat.

Důkaz: výměr Okresního národního výboru ve Zlíně ze dne 10. 9. 1947, č. j. Tech. 1758/3-XI/1947 - v příloze
usnesení Okresního soudu ve Zlíně ze dne 10. 11. 1948, sp. zn. Nc II 219/47 - v příloze
žádost podniku Baťa, národního podniku ve Zlíně, ze dne 17. 12. 1948 - v příloze

⁴ Cf. ustanovení § 1 zákona č. 71/1922 Sb. o vystěhovalectví, jenž byl účinný v době, kdy J. A. Baťa a M. J. Baťová spolu se svými dětmi Československo - tehdy Protektorát Čechy a Morava - opustili.

VI.

21. Pátá žalobkyně není v současné době, s ohledem na vysoký věk a onemocnění Alzheimerovou chorobou, způsobilá samostatně jednat, a nemůže proto udělit zmocněnci plnou moc k zastupování v tomto řízení. U brasílského soudu ve městě São Paulo probíhá řízení o ustanovení opatrovníka; první jednání v této věci je nařízeno na 12. 8. 2010.

22. Z pověření její dcery, paní Marie Bata Mitrovich R. Barros, nar. XXX, bytem na adrese XXX, zmocněnec přesto podává tuto žalobu i za pátou žalobkyni s tím, že navrhuje, aby soud v souladu s ustanovením § 42 odst. 1 *in fine* MPSP vyčkal rozhodnutí brasílského soudu a na jeho základě pak učinil příslušná procesní opatření.

Důkaz: předvolání k soudu v São Paulu na 12. 8. 2010 - v příloze

VII.

23. Podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je ústředním orgánem státní správy pro soudy a státní zastupitelství ministerstvo spravedlnosti, které by tak bylo normálně příslušné za žalovanou v tomto řízení jednat.

24. Vzhledem ke značné hodnotě konfiskovaného majetku však nastupuje ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 201/2002 Sb. o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, podle něhož v řízení před tuzemskými soudy a rozhodčími orgány ve věci peněžitého plnění převyšujícího 50 000 000 Kč a v obchodních věcech 250 000 000 Kč jedná za stát tento Úřad.

25. Místní příslušnost Obvodního soudu pro Prahu 2 pak vyplývá v souladu s ustanovením § 85 odst. 5 OSŘ ze sídla Úřadu.

VIII.

26. Ze shora uvedených důvodů žalobci navrhují, aby soud po projednání jejich žaloby vydal tento

rozsudek:

1. Žalovaná je povinna zaplatit žalobcům částku ve výši, již žalobci později doplní, s úrokem z prodlení v proměnné výši ve smyslu ustanovení § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, od data doručení stejnopisu žaloby do zaplacení, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku.

2. Žalovaná je povinna uhradit žalobcům náklady řízení, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám jejich právního zástupce.

V Brně dne 23. června 2010

*Stewart Bata Nash
John G. Nash
Diana Nash Verrall
Alexandra Nash Cotton
Jena Baťová Mitrovich*

Seznam příloh:

1. plné moci
2. rozsudek Národního soudu v Praze ze dne 2. 5. 1947, sp. zn. TNs 12/47
3. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2007, sp. zn. Nt 214/2007
4. vyrozumění Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 30. 1. 2008, č. j. KZN 1627/2005-52
5. kopie vložky č. 150 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín
6. kopie vložky č. 2058 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín
7. kopie vložky č. 2188 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín
8. kopie vložky č. 1976 z pozemkové knihy pro k. ú. Zlín
9. výměr Okresního národního výboru ve Zlíně ze dne 10. 9. 1947, č. j. Tech. 1758/3-XI/1947
10. usnesení Okresního soudu ve Zlíně ze dne 10. 11. 1948, sp. zn. Nc II 219/47
11. žádost podniku Baťa, národního podniku ve Zlíně, ze dne 17. 12. 1948
12. předvolání k soudu v São Paulu na 12. 8. 2010